

ई-लर्निङ्ग

काठमाडौं विश्वविद्यालय

धुलिखेल, काभ्रे

<http://elf.ku.edu.np>

ई-लर्निङ्ग भनेको के हो ?

- ईन्टरनेट प्रविधि प्रयोग गरेर पठनपाठन, ज्ञान र सिप विकास गर्नुलाई हामी साधारण भाषामा ई-लर्निङ्ग भन्न सक्छौं ।
- यसवाहेक अन्य इलेक्ट्रोनिक प्रविधि प्रयोग गरेर गरिने अध्ययनलाई पनि ई-लर्निङ्ग भनिन्छ ।

ई-लर्निङ्गका केहि तथ्यहरु

- सूचना प्रविधिको तिव्र विकासले हालको अध्ययन अध्यापन प्रणालीमा व्यापक परिवर्तन आईराखेको छ ।
- यो परिवर्तित संसारमा अब हामीले हाम्रो पठनपाठनको शैलीलाई परिवर्तन गर्नु अत्यावश्यक भैसकेको छ ।
- हामीले अब कक्षाकोठाको पढाई भन्दा अलि पृथक सूचना प्रविधिको प्रयोग गरेर गर्ने पढाई तिर सोच्नु एकदम जरुरी भइसकेको छ ।
- केही अध्ययनले अबको १० वर्षमा सूचना प्रविधि आत्मसाथ गर्न नसक्ने कयौं विश्वविद्यालयहरु विलय हुने दावी गरेका छन्।

भविष्यमा ई-लर्निङ्ग

- कुनै देशको अर्थतन्त्रमा शिक्षाले ठूलो योगदान गरेको हुन्छ ।
- विकसित देशहरूमा ठूला कम्पनिहरूले आफूलाई चाहिने दक्ष कामदार उत्पादन गर्न आफ्नो छुट्टै विश्वविद्यालय खोल्ने चलन ब्यापक भइरहेको छ ।
- यस्तो अवस्थामा ई-लर्निङ्गको प्रयोगले कम्पनीको लागि उपयुक्त जनशक्ति उत्पादन गर्न ठूलो योगदान पूर्याउछ ।

भविष्यमा ई-लर्निङ्ग

- हालको परिस्थितिमा जुन अनुपातमा विधार्थी संख्या बढिरहेको छ, त्यहि अनुपातमा विश्वविद्यालयको संख्या बढ्न सकिरहेको छैन ।
- जसले गर्दा विधार्थीहरूले आफूले चाहको शिक्षावाट वञ्चित भइरहेका छन् ।
- ई-लर्निङ्ग यो समस्याको प्रभावकारी समाधान गर्ने क्षमता राख्दछ।
- हाम्रो परिपेक्षमा यो निकै छरितो र सुलभ माध्यम हुन सक्छ।

व्लेण्डेड ई-लर्निङ्ग (Blended E-Learning)

चक र बोर्ड प्रयोग गरिने
कक्षाकोठा

डिजिटल प्रविधि

परम्परागत पठनपाठन र ई-लर्निङ्ग

	परम्परागत पठनपाठन	ई-लर्निङ्ग
	<ul style="list-style-type: none"> •भौतिक संरचना अत्यावश्यक पर्ने हुनाले यसमा सिमित विधार्थीहरु मात्र हुन्छ ।	<ul style="list-style-type: none"> •भौतिक संरचना आवश्यक पर्दैन जसको कारण असिमित विधार्थीहरु यसमा सामेल हुनसक्छन ।
	<ul style="list-style-type: none"> •कक्षाकोठामा मात्र सिमित हुन्छ ।	<ul style="list-style-type: none"> •जहाँपनि जहिलेपनि पठनपाठन गतिविधि गर्न सकिन्छ ।
पाठ्य सामग्री	<ul style="list-style-type: none"> •पावरप्वाइन्ट, ट्रान्सपेरान्ट सिट आदि •पाठ्य पुस्तक, लाइब्रेरी	<ul style="list-style-type: none"> •मल्टिमिडिया •डिजिटल लाइब्रेरी
	<ul style="list-style-type: none"> •एकतर्फि, शिक्षक मात्र सहभागी हुन्छन ।	<ul style="list-style-type: none"> •विधार्थी पनि पठनपाठनमा उत्तिकै सहभागी हुन्छन ।

परिवर्तित भविष्य

वढ्दै गइरहेको
विधार्थी जनसंख्या

महंगीदै गएको शिक्षा

भौतिक संरचनाको अभाव
हुदै जान्छ ।

इ लर्निङ्ग विश्वविद्यालय

थोरै लगानीमा राम्रो शिक्षा

कुनै असर पर्दैन ।

ई-लर्निङ्गका फाइदाहरू

- सूविधा सम्पन्न
  - इच्छा भएको वेला, जहाँपनि जहिलेपनि उपलब्ध
  - स्वनिर्देशित
  - लचीलो अध्ययन गती
  - आफ्नो इच्छाको कोर्स लिन सकिने

ई-लर्निङ्गका फाइदाहरु

- लागतमा अनूकूलता
  - भौतिक संरचनाको आवश्यकता पर्दैन
  - शिक्षण सामग्रीको लगानीमा कटौती
  - विधार्थीको आवास र यात्रामा हुने खर्चमा कमी

ई-लर्निङ्गका फाईदाहरु

- परिस्थिति योग्य
  - सबैलाई समान पाठ्यक्रम र शिक्षा
  - केन्द्रिय नियन्त्रण प्रणालीमा सजिलै लान सकिने

ई-लर्निङ्गका फाईदाहरु

- शिक्षक र विधार्थीको उत्तिकै सहभागिता
- कोर्स र कोर्सको सामग्रीमा पहुंच जतिपटक पनि हुने
- प्रशासनिक काममा कटौती
- हालको समयलाई उपयुक्त

ई-लर्निङ्ग संस्कृति

- पाठ्य सामग्रीको विकास
- उपयुक्त सामग्रीको वितरण
- पठनपाठनको लागि उचित व्यवस्था
- पठनपाठनको अवसर सिर्जना

- स्वम निर्देशित
- स्वम प्रेरित
- स्वम अनुशासित
- आजिवन शिक्षा

Illustration by Chris Gash

- सूहाँउदो वातावरण सिर्जना
- ICT सूविधाको व्यवस्था
- अन्य सूविधाको व्यवस्था

ई-लर्निङ्गमा प्रयोग हुने साधनहरू

- ई-मेल
- च्याट
- अनलाईन फोरुम
- विभिन्न वेवसाइट (विकि, ब्लग)
- भिडियो कन्फरेन्स
- लर्निङ्ग म्यानेजमेन्ट सिस्टम

ई-लर्निङ्गमा सम्बन्धी भइरहेका कार्यहरु

- पठनपाठन प्रशासनिक प्रणाली
- इ जाँच
- इ कक्षा
- दुर कक्षा
- नेट मिटिंग
- पाठ्य सामाग्री विकास
- खुला स्रोत

स्थानीय उद्योग संस्थानमा ई-लर्निङ्ग

- प्रशासनिक कामका लागी
- अध्ययन र तालिमको लागी
- सुचना, संचार र बिज्ञापनका लागी

धन्यवाद!